

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Divvm Hiob Brevissima, Iohannis Bvgenhagij Pomerani
Scholia, quibus ueteris tralationis nubila dispelluntur**

Bugenhagen, Johannes

Argentorati

VD16 B 9326

Capvt IX. Et r[espo]ndens Hiob ait, Vere scio quod.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36500

A N N O T A T.

Deut. 32. Aut interrogamus eos qui per manus acceperunt. Sic
 Moses in Cantico. Interroga patrem tuum &c. He-
 sterna sumus, id est, nos non diu fuimus in mundo. Si-
 cut umbra) quæ scito transit. Nunquid uiuere potest
 Scirpo & carecto scirpus) Scirpo & carecto cõparat hypocritã. Non
 carecto enim habent radicẽ, ergo uigor eorũ manere non po-
 tur hypocris. test. Non ei placebit uccordia, id est, non gaudebit
 in hypocrisi sua. Innitetur, id est, curabit ut fortifi-
 cet domũ suam. Et non stabit) quia est ædificata su-
 per harenam. Humectus uidetur s. scirpus. Sol. i.
 æstus. In hortu s. sarpi. Eius s. sarpi, id est, hypo-
 critæ. Super aeruũ petrarum) super quẽ non pos-
 sunt portari. Si absorbuerit, id est, aliquis euulserit
 scirpũ, Aut si mare proiecerit eum. Negabit eum s.
 locus eius. Et dicet s. locus. Hæc est enĩ leticia uia
 eius, id est, nihil relinquitur ei, nisi ut alij scirpi de ter-
 ra germinentur. Simplicem, id est, innocentẽ. Nec
 porriget manum malignis, id est, nec adiuuabit mali-
 gnos. Donec s. ueniat tempus. Ut impleatur risu
 os. i. donec rideas. Iubilo, id est, leticia. Donec im-
 pleatur, hoc est, Si simplex fueris, restitueris, donec
 omnia abunde tibi reddantur. Qui oderũt te, id est,
 inimici tui. Tabernaculum) habitatio.

C A P V T IX.

Et rñdens Hiob ait, Vere scio quod.
 Composi

Cōpositus) comparatus. Sapiens corde est. s. deus. Deus scit et potest quæ vult. Scriptura loquitur more humano, quum deus cor non habeat. Et pacem habuit. s. cordis. Nemo qui resistit uoluntati dei, potest habere pacem. Montes) superbos, id est, cōtemptores dei. Nesciunt. i. nō præcogitauerunt. Quod subuertit. s. deus in furore suo. Et columnæ eius) per similitudinem loquitur, quomodo domus constat columnis. Claudit stellas, id est, inuisibiles facit. Quasi sub signaculo. i. sigillo. Sicut illa inuisibilia sunt, quæ sigillo clauduntur. Arcturum) polum septentrionalem.

Interiora Austri, id est, polum australem siue antarcticum. Si uenerit ad me, id est, etiã si affuerit mihi.

Si abierit non intelligã. i. ego nesciam eum abiisse. Hoc fit in angustia tali positus. Repente) insperato.

Sub quo curuantur qui portant orbem, id est, inclinantur colūne terræ, ut supra. Nisi quis malit intelligere reges et principes, qui sunt rectores orbis. Quãtus ergo sum ego. s. multo inferior. Deprecabor. s. ne iudicet. Qui etiam si habuero) Paul 1. Cor. 4. Nihil mihi conscius sum, sed in hoc non iustificatus sum. Nō credo. s. tanta angustia oppressus. Cōteret me in turbine, id est, tēpestate terroris. Dicit quare nō credat.

Etiã sine causa. i. etiam me nesciente quare faciat, non autem quam ipse nesciat. Si fortitudo queritur, s. in aliquo. Robustissimus ipse. q. d. illic inuenitur for

B 5 titudo

A N N O T A T.

titudo. Si iustificare me uoluerō. s. corā deō. Os meū
cōdemnabit me) Vēlex hoc ipso solo q̄ dico. Ego sum
innocens. Sicut coram iudicibus ait reus. Si innocen
tem ostendero, eadem sententia. Simplex) innocens.

Innocēs Ignorabit anima mea) Propterea non possum tuto
sentētiam pro me ferre. Pau. 1. Cor. 4. Neq; me ipsum
iudico. Et tadebit me uita mea. s. in tali angustia uel
ignorantia. Vnum est quod locutus sum) Hoc est qd'
dicimus. Summa summarum, Vt semel dicam. Inno
centem, id est, nihil cōscium sibi. Nam apud Deum ne
mo est innocens. Et innocentem & impium, sed non
eodem fine. Si flagellat, id est, punit, si uult flagellare
Occidat semel) nō paulatim, ut finiatur dolor. Nō
rideat. i. gaudeat q̄ possit punire. Ex hebræo. Si flagel
lat, occidat statim. In nihilum redigi insontes ridebit,
& hoc melius conuenit. Terra data est, s. à deo. In
manus impij. s. uel diaboli uel hominis. Eius. s. terræ.
& Operit uultū. i. excæcat eos errore. Et hoc miratur
Hiob q̄ permittit eis, ut possint fortius opprimere iu
stos. Id est, excæcat oculos eorum ne possint uidere iu
diciū, ad opprimendum innocentes. Sicut nauē spo
ma portantes) quæ uelociter pertranscunt propter le
ue pondus. Quum dixero, id est, cognouero. Nequa
quam ita loquar, hoc est, tacebo, nolo sic conqueri co
ram hominibus de Deo. Commuto faciē, id est, pe
rit species mea. Sicut fit eis qui exæstuant intus. Ve
rebat

rebar omnia opera mea) Ex hebræo ærumnas meas,
 s. ex operibus. q. d. ærumnosa et fatigantia opera mea
 scilicet, ne in aliquo opere peccarem, hoc est, præca-
 uebam ne peccarem, sciens quod non insonem me iu-
 dicabis, Si autem & sic) quia ueritus sum opera mea
 Impius sum, id est, ad impietatem mihi imputatur. In
 hebræo sic. Ego impie agam, quare istam uanitatem
 perferam? Si lotus fuero, id est, si etiam mundissimus
 mihi fuero, tamen corã te non ero mundus. Psal. 142.
 Nō iustificabitur in conspectu tuo oīs uiuens. Quasi
 aquis niuis, id est, si fuero albus quasi nix. Manus. i.
 opera. Tamen sordibus intinges me, id est, immundū
 me iudicabis, Abominabuntur. i. inquinatum reddēt
 Neq; enim uiro) sed Deo. Ex æquo) æqua causa, qui
 possit habere causam ut ego. In sequentibus uidebis,
 q; Hiob cupiat contendere cum deo. Sed hoc conqueri-
 tur q; non licet. Non enim est deus ut homo. ut possit il-
 li respondere coram iudice. Et ipse quoq; ab alio iudi-
 ce audiri. Iam uero non est alius supra eum, qui possit
 & me & illum arguere, & proferre sententiam in
 utrosq; q. d. Si Deus esset ut homo iudex. ego illi respō-
 derem. Et ponere manum suam. s. iudicando.

In ambobus) contra ambos. Nemo posset nos argue-
 re, nemo posset iudicare. Virgam) plagam. Hoc dicit
 de exteriori plaga corporis. Et pavor) de interiore
 angustia. Loquar, s. tunc. Hic aperte uides q; multa
 loquitur

A N N O T A T.

loquitur Hiob ex angustia. Cesset, inquit, terror dei,
& loquar iustissime.

C A P V T X.

Tædet animam meam uitæ meæ, di.

Tædet uitæ) nō libet uiuere. Dimittam aduersum
me eloquium meum, id est, loquar contra me. Noli
me condemnare. Ex hebræo. Ne impium me reddas.
Indica mihi) ego ignoro causam. Nunquid bonū ti
bi uidetur) Qui es æquissimus iudex, nō te decet, inno
centem punire, ne uidearis impiorū causam iuuare,
q. d. Scio q̄ hoc non uidetur tibi bonum, attamen facis
Si calumniaris, id est, iniuste accuses. Opprimas me,
s. per sententiam. Opus manuum tuarū. s. mc: Cum
nemo artificum solet odisse suum opus. Carnes, id est
humani. Iam uidere est quā apte hæc legant in Vigi
lijs mortuorum. Aut sicut uidet homo) quando qui
dem secundum externa tantū iudicat homo. Nūquid
sicut dies hominis dies tui) Dies homines sunt mutabi
les, & iam uult hoc, iam aliud. Sicut) quasi ne scias
uelut homo. Propterea miratur de iudicio dei, qd' si
cut homo uelit extorquere confessionem delicti. Allu
dit ad quæstionem. Quæras. s. quæstione. Vbi poenis
querūtur delicta à reis, Quæstionē uocant. Et scias
id est, te scire oporteat. Totum in circuitu, id est, ni
hil est in me quod non creaueris. Sicut lutum) Sicut
de Adam